

Távol tartott magától és a Kuriától minden napi áramlatot és a legfőbb bíróság elnöki székében valóban felette állott a változó tömeghangulatnak. Nem volt beszédes ember és nem sokat beszéltetett magáról. Nyugalombavonulássával az őszinte és mély reverentiának — ezt a szót a tisztelet fokozásaként kívánjuk érteni — akarunk kifejezést adni, mely az ő személyével szemben akkor is élt, amikor hozzá stilusosan néma volt és meg nem szólalt.

B. S.

Juhász Andor kuriai elnök. Töry Gusztávot Juhász Andor váltja fel a magyar kir. Kuria elnöki székében. Az első, amit e kinevezéssel kapcsolatban meg kell említenünk, hogy a hivatalos lap közlése nem volt meglepetés. Bíró került a legfelsőbb bíróság elnöki székébe és abban az időben, amikor a magától értetődőség sem értődik mindig magától, ezt a kinevezést közmegegyezés fogadta. Juhász Andor az utolsó másfél évtizedben bírói székben ugyan, de javarészt adminisztratív munkakörben működött. A Kuria elnöki állása újból az ítélő biráskodás kultiválásának adja vissza Juhász Andor lehetőségét és munkabírását. Juhász Andor törvényszéki elnöki majd táblaelnöki működése előtt a Kuria kereskedelmi tanácsának volt egyik erőssége. Ebből az időből szívesen emlékezzünk vissza arra, hogy Juhász Andor volt a 11-ik magyar jogászgyűlésen — amelynek mellesleg szólva felújítása megint időszerű volna — az utólagos váltó telepítés akkoriban sokat vitatott kérdésének előadója. Ismeretes, hogy a jogászgyűlés e tárgyban hozott határozata után a Kuria gyakorlata megváltozott és a merev jogáskodás követelményei helyett az élet gyakorlati igényei találtak kielégítésre a megváltozott gyakorlatban. Hisszük és reméljük, hogy Juhász Andor elnöki működése az adminisztratív megszakitás után egyes vonalú folytatása lesz az ő kuriai bírói működésének. A Kuria ítélkezése irányítja a joggyakorlatot és minthogy a döntvényeket leszámítva a Kuria határozatai formailag az alsóbb bíróságokat nem kötik, ez az irányító erő a Kuria erkölcsi tekintélyében gyökeredzik. Ezt az erkölcsi erőt pedig az ítélkezés emelkedett nivója, a jogi alapelvek mindenek felett álló pártatlan tisztázása adja meg. Az ítélkezés nivójához pedig a jogszabályok széleskörű ismerete egymagában nem elegendő. Gazdasági életünk egyre erősödő igényekkel lép fel a jogal szemben és követeli a jognak a gazdasági szükségletekhez való tudatos alkalmazását. Irodalomban és bírói gyakorlatban talál honorálásra ez a követelődés. Az adminisztratív munkálkodásban eltöltött esztendőket eleven emberi élettel hozták össze Juhász Andort. A küzködő élet megismerésének tanulságai termékenyítsék meg az igazságszolgáltatás munkáját.

Juhász Andor megértéssel fogadta az ügyvédség érdekeit. Benne továbbra is az ügyvédi kar jóbarátját tisztelhetjük, hiszen maga is ügyvédi család gyermeke.

Bizalommal és reménykedéssel tekintünk elnöki működése elé.

A részvénytársaság eltűnése A konjunktúra aranykora után, melyről csakhamar kiderült, hogy papirból volt, a szanálás sovány esztendei következtek. A gombamódra szaporodott részvénytársaságok impozáns cégszövegei nap-nap után rákerülnek az insolvensek fekete listájára. Ezeknél még valahogy látja a társaság hitelezője, mi okozta a vállalat bukását, történetek-e visszaélések, ki felelős érte, követelésének hányadrésze veszett el stb. Ujabbban azonban mind gyakrabban állapítják meg a végrehajtási jegyzőkönyvek, hogy a részvénytársaság ismeretlen helyre költözött. Senki sem tudja, hova lett az irodája, üzleti helyisége, könyvei, raktára stb. Az egész vállalat eloszlott mint a buborék és maradt, mi volt, a pusztá lég.

A meglepett hitelezőnek a cégiratok sem nyújtanak vigasztalást. A legtöbb esetben kiderül, hogy a társaság feloszlása a közgyűlés által ki sem mondatott, minekfolytán azt a törvényszéknek be sem jelentették és így elmaradt a K. T. 202. s köv. §-aiban szabályozott s a hitelezőket védő hirdetési és felszámolási eljárás is.

Önként felmerül az igazgatóság felelősségének kérdése.

A K. T. szerint a cégbíróóság csak bírsággal szoríthatja az igazgatóságot a feloszlás bejelentésére. De vajjon akkor is szorítható-e erre, ha a feloszlás közgyűlésileg ki sem mondatott? Ez nyilván illogikus volna. Egyedüli eszköz a K. T. 187. §-a, mely szerint nagy veszteségek, illetve passzív mérleg esetén közgyűlés hívandó egybe, illetve csőd kérendő, minek elmulasztása a 218. §. 7. pontja szerint fogsággal büntetendő kereskedelmi vétség. Ámde a bűnösséget ilyen esetben ritkán állapíthatják meg. Bár a 187. §. csak a közgyűlés összehívására írja elő, hogy azonnal eszközözendő, de van olyan nézet, hogy ugyanez áll a csődkerési kötelezettségre nézve is. Ez azonban kivihetetlen jogszabály volna. Jelesül a jogi személyben is megvan az ember legerősebb ösztöne: az élethez való ragaszkodás. A gyakorlatból tudjuk, hogy előbb a szanálás különböző eszközeihez folyamodnak a társaság megmentése érdekében s csak ha az nem sikerül, jön a megsemmisítés. Igazi hamleti probléma: a lét vagy nem lét kérdése ez. Helyesen is cselekszik az igazgatóság, ha előbb szanálni igyekszik s csak annak megfeneklése esetén kér csődöt, mert ez az eljárás inkább felel meg a részvényesek és hitelezők igényeinek, mint a rögtöni csődkerés. A német jogi irodalomban erősen támadják a Reichsgericht azonnali csődkerést követelő álláspontját, amit merev, formalisztikus törvénymagyarázatnak és az életviszonyok semmibe vételének tartanak. (Staub: Komm. z. Hg. I. k. 1051.) Viszont a szanálási kísérletek rendszerint hosszabb időt igényelnek, mialatt a r.-t. vagyonát erősen apasztják a folyó kiadások s mire kiderül, hogy a szanálásra nincs mód, elveszett az aktívák nagy része. Ilyen tényállás mellett a 218. §. szigorú